

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 6C/64/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113206185
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5113206185.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudcom Mgr. Andrejom Kekelym v právnej veci navrhovateľky: T. K., N.. XX.XX.XXXX, A. A. XXXX/XX, XXX XX Ž., Š. Y. B., zastúpená splnomocneným zástupcom Jozefom Kodajom, nar. 24.03.1951, bydliskom Bajzova 2415/24, 010 01 Žilina, proti odporcovi: LKV, spol. s r. o., so sídlom 013 32 Svederník 48, IČO: 31 618 154, o bezdôvodné obohatenie, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľky, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 12.601,88 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,5 % zo sumy 12.601,88 eur od 01.07.2012 do zaplatenia, z a m i e t a .

O trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania zo dňa 25.02.2013 doručeným Okresnému súdu Žilina dňa 25.02.2013 sa navrhovateľka domáhala vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by odporcovi bola uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 12.601,88 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 3,5 % zo sumy 12.601,88 eur od 01.07.2012 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania.

Svoj návrh navrhovateľka skutkovo odôvodnila tým, že je od 25.10.2010 výlučným vlastníkom parc. K.-Z. Č.. XXXX, k. ú. W. E. o výmere X.XXX m² a vlastníkom v podiele o veľkosti X/X parc. K.-Z. Č.. XXXX, k. ú. W. E. o výmere X/X z X.XXX m², t. j. XXX,XX m². Odporca bez právneho dôvodu užíva uvedené parcely tým, že na nich pasie hovädzí dobytok a vykonáva kosenie trvalého trávneho porastu, čím sa bezdôvodne obohacuje. Na užívanie uvedených pozemkov nemá jej súhlas a ani iné právo tieto pozemky užívať. V minulosti jej právny predchodca odporcovi zakázal vstupovať na predmetné pozemky a aj napriek tomu odporca naďalej tieto pozemky užíva a bráni zákonnému užívateľovi ich užívať. V blízkosti parc. K.-Z. Č.. XXXX na lokalite A. bola v roku 2009 odkúpená Národnou diaľničnou spoločnosťou, a. s. Bratislava parc. K.-Z. Č.. XXXX o výmere X.XXX m² za hodnotu XX,XXXX eur za m². Bezdôvodné obohatenie za obdobie od 01.01.2012 do 31.12.2012 tak vyčísľuje nasledovne: X.XXX m² + 542,83 m² = X.XXX,XX m²; X.XXX,XX m² x 3,78 eur / m² = XX.XXX,XX eur.

Odporca sa k návrhu vyjadril písomne podaním zo dňa 11.03.2014, v ktorom uviedol, že má ukončený obdobný súdny spor s navrhovateľkou vedený Okresným súdom Žilina pod spis. zn. 14C/338/2012, v ktorom žiadal tiež náhradu za využívanie pozemkov za obdobie od 25.10.2010 do 31.12.2011. Okresný súd Žilina uvedený návrh rozsudkom č. k. 14C/338/2012-66 zamietol. Zároveň má neukončený spor na parc. K.-Z. Č.. XXXX a K.-Z. Č.. XXXX, k. ú. W. E. s právnym predchodcom navrhovateľky Q. K., jej otcom (spis. zn. 7C/74/2012). Z histórie uvádza, že obe parcely vytýčil Q. K. sám, podľa vlastného uváženia, bez geometrických plánov a bez jasných hraníc pozemkov v teréne. Parc. K.-Z. Č.. XXXX sa nachádza v pôvodnom bloku A. o celkovej výmere XX,XX ha, ktorý od 01.10.2003 riadne obhospodaruje. Uvedené parcela sa nachádza uprostred honu a nemá prístupovú cestu. Na tejto parcele si Q. K. vysadil ovocné stromy. Parc. K.-Z. Č.. XXXX sa nachádza v pôdnom bloku K. o celkovej výmere X,XX ha. Navrhovateľka je vlastníčkou podielu o veľkosti X/X. Z tejto parcely má v prenájme X/X od

známych vlastníkov, mimochodom od rodinných príslušníkov Q. K., s ktorými bez problémov nájomné zmluvy uzavreli. Pre prehnané nároky Q. K. na výšku nájomného s ním neuzavreli nájomnú zmluvu a obe parcely vylúčil z užívania tak, že ich pri pasení dobytká ohradzuje elektrickým ohradníkom. Ďalej odporca uviedol, že hospodári na výmere XXX,XX ha poľnohospodárskej pôdy v šiestich k. ú. Nikdy sa bezdôvodne neobohacovali z pôdy neznámych vlastníkov, ani vlastníkov, ktorí si svoju pôdu nedokladovali ako navrhovateľka. Za nedokladovanú pôdu platí nájomné Slovenskému pozemkovému fondu. Okrem toho platí príslušným obecným úradom daň z nehnuteľností z užívanej poľnohospodárskej pôdy na základe nimi podaného daňového priznania. Vzhľadom na to, že navrhovateľka sporné parcely riadne neobhospodaruje (nekosí) a na týchto, ktorých vytyčenie spochybňuje, sa každoročne vysemeňujú obtiažne a invazívne buriny, čím porušuje ust. § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 220/2004 Z. z., navrhovateľke dňa 14.03.2013 poslali návrh nájomnej zmluvy, na ktorý do podania vyjadrenia nereagovala. Nárokovanie odškodného navrhovateľkou je nedôvodné, pretože v roku 2012 už uvedené pozemky boli vylúčené z užívania tak, že pri pasení dobytká boli oddelené elektrickým ohradníkom. Vzhľadom k uvedenému odporca napokon uviedol, že nesúhlasí s podaným návrhom.

Súd vec prejednal, vykonal dokazovanie na pojednávaniach dňa 11.11.2014 a 09.12.2014, na ktorom pojednávaní aj vo veci rozhodol, a to v prítomnosti zástupcu navrhovateľky a odporcu a za neúčasti navrhovateľky podľa ust. § 101 ods. 2 O.s.p. vzhľadom k tomu, že jej zástupca jej osobnú neúčasť na pojednávaní ospravedlnil pracovnými povinnosťami, avšak o odročenie pojednávania nepožiadala.

Navrhovateľka po celý priebeh konania zotrvala na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v návrhu na začatie konania, pričom túto zhrnul jej zástupca vo svojom záverečnom prednese na pojednávaní dňa 09.12.2014 tak, že odporca v konaní nedokladoval jednak listinnými dôkazmi a taktiež svedeckou výpoveďou, že neužíval dotknuté pozemky vo vlastníctve navrhovateľky, že ich naopak mal vytyčené a ohradené a že má nájomnú zmluvu s vlastníkmi susediacich pozemkov. Pokiaľ sa týka zmluvy, ktorú uzavrel so Slovenským pozemkovým fondom, má za to, že táto sa netýka danej lokality. To, že sa o susediace pozemky nezaujímajú ich vlastníci, odporcu neoprávňuje svojvoľne tieto pozemky užívať v celom chotári W. E.. Hlavným dôkazom vo veci je to, že odporca nemá vytyčovací výkres na pozemky, ktoré užívať nemôže. To, že tam mal oplôtky, nepreukázal. Pri mulčovaní však oplôtky ako sám udával, nemal, a teda traktorista, ktorý mulčoval predmetné pozemky, mulčoval aj sporné pozemky vo vlastníctve navrhovateľky. O tom, že mulčoval aj parcelu aj K.-Z. Č.. XXXX napokon existujú aj záznamy na polícii, z ktorých vyplýva, že traktorista jazdil aj po tomto pozemku. Odporca tak užíval tieto pozemky nad mieru, čo potvrdzuje aj to, že ako uviedol, len časť sporných pozemkov je zaburinená, pričom všetku ostatnú časť užíva. Ďalej zástupca navrhovateľky poukázal na to, že pri podielovom spoluvlastníctve na užívanie pozemkov by mal mať odporca potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny podielových spoluvlastníkov, čo v danom prípade splnené nebolo. Žiadal tak, aby súd návrhu v plnom rozsahu vyhovel.

Odporca svoju skutkovú a právnu argumentáciu počas konania nemenil a v záverečnom prednese na pojednávaní dňa 09.12.2014 prostredníctvom svojho konateľa uviedol, že toto je už tretie alebo štvrté súdne konanie v tej istej veci. Ľutuje, že Q. K., ktorému nevyšlo podnikanie a má veľa voľného času, jalovo zabíja jeho pracovný čas a čas súdu, ktorý má iné prípady, ako je tento. Už len z toho, že Q. K. previedol celý svoj majetok na dcéru, t. j. navrhovateľku, z dôvodu voči nemu vedenej exekúcie, aby v následne previedol doživotné vlastníctvo z dcéry si na seba a aby toto bolo nedotknuteľné orgánmi činnými v trestnom konaní, je presvedčený, že navrhovateľka, že ani nevie, čo sa vlastne deje a už by sa určite hanbila, keby sa dostala do reality. Žiadal tak návrh v plnom rozsahu zamietnuť.

Na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi produkovanými účastníkmi a výsluchom svedka J.. B. R. dospel súd k nasledovným skutkovým zisteniam.

Z výpisu z katastra nehnuteľností z LV č. XXXX vedeného v tom čase Správou katastra Žilina pre k. ú. W. E. zo dňa 11.03.2013 vyplýva, že v časti A LV bola evidovaná parc. K.-Z. Č.. XXXX - orná pôda o výmere X.XXX m². V časti B LV ako výlučný vlastník bola evidovaná navrhovateľka, a to na základe titulu nadobudnutia: darovacia zmluva so zriadením vecného bremena č. M. XXXX/XX zo dňa 25.10.2010 pod položkou výkazu zmien XXX/XXXX. V časti C LV bola zapísané vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania parc. K.-Z. Č.. XXXX v prospech Q. K., nar. 24.03.1951 podľa zmluvy č. M. XXXX/XX pod položkou výkazu zmien XXX/XXXX.

Z výpisu z katastra nehnuteľností z LV č. XXXX vedeného v tom čase Správou katastra Žilina pre k. ú. W. E. zo dňa 11.03.2013 vyplýva, že v časti A LV bola evidovaná parc. K.-Z. Č.. XXXX - orná pôda o výmere X.XXX m². V časti B LV boli ako vlastníci evidovaní: pod B1 Z. B., rod. K. v podiele o veľkosti X/X, a to na základe titulu nadobudnutia: F. XXXX/XX, W. XXX, T. W. E., pod B2 Q. K. v podiele o veľkosti X/X, a to na základe titulu nadobudnutia: F. XXXX/XX, W. XXX, T. W. E., pod B3 Q. K. v podiele o veľkosti X/X, a to na základe titulu nadobudnutia: darovacia zmluva č. M. XXXX/XX zo dňa 02.06.2006 pod položkou výkazu zmien XX/XX, pod B6 Q. K. v podiele o veľkosti X/X, a to na základe

titulu nadobudnutia: darovacia zmluva č. M. XXX/XXXX zo dňa 30.03.2010 pod položkou výkazu zmien XX/XXXX, pod B7 navrhovateľka v podiele o veľkosti X/X, a to na základe titulu nadobudnutia: darovacia zmluva so zriadením vecného bremena č. M. XXXX/XX zo dňa 25.10.2010 pod položkou výkazu zmien XXX/XXXX a pod B8 J. K. v podiele o veľkosti X/X, a to na základe titulu nadobudnutia: osvedčenie o dedičstve 30D/854/2008, Dnot 204/08 č. D. XXX/XX pod položkou výkazu zmien XX/XX. V časti C LV bola zapísané na podiel navrhovateľky o veľkosti X/X vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania parc. K.-Z. Č.. XXXX v prospech Q. K., N.. XX.XX.XXXX podľa zmluvy č. M. XXXX/XX pod položkou výkazu zmien XXX/XXXX.

Navrhovateľka v konaní produkoval kópie z pôvodnej katastrálnej mapy k. ú. W. E. - mapový list 8, 15 a 20 vyhotovené 08.04.2013 Správou katastra Žilina pod č. zákazky XXXX/XX, na ktorých sú zakreslené aj parc. K.-Z. Č.. XXXX a XXXX.

Dňa 03.07.2009 podpísal zástupca navrhovateľky Q. K. kúpnu zmluvu č. U.-XX-K.-XX/XXXX/Pov.E.-T., ktorá mala byť uzavretá medzi ním ako predávajúcim a Národnou diaľničnou spoločnosťou, a. s. ako kupujúcim, ktorou mal byť realizovaný prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 2/32 k geometrickým plánom novovytvoreným parcelám KN-C špecifikovaným v zmluve ako ostatné plochy z pôvodnej parc. K.-Z. Č.. XXXX o výmere X.XXX m², k. ú. W.Ž. E., a to za kúpnu cenu zodpovedajúcu sume 37,8411 eur za m². Listina predložená navrhovateľkou však neobsahovala podpis kupujúceho.

Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 14C/338/2012-66 zo dňa 07.05.2013, ktorý podľa vyznačenej doložky nadobudol právoplatnosť dňa 14.06.2013, zamietol návrh navrhovateľky T. K. (t. j. totožnej navrhovateľky ako v prejednávanej veci) proti odporcovi LKV, spol. s r. o. (t. j. totožnému odporcovi ako v prejednávanej veci), ktorým sa navrhovateľka domáhala priznania rovnakého nároku ako v prejednávanej veci len za iné rozhodné obdobie - od 25.10.2010 do 31.12.2011. Okresný súd Žilina svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nakoľko navrhovateľka nepreukázala vôbec skutočnosť, že by odporca užíval pôdu v jej vlastníctve, že by na jeho strane vzniklo bezdôvodné obohatenie a že by sa obohatil na jej úkor, považoval návrh za bezdôvodný.

Dňa 01.01.2011 uzavreli Z. B. ako prenajímateľ a odporca ako nájomca zmluvu o prenájme pôdy č. XXXX, ktorej predmetom bol nájom pozemkov - poľnohospodárskej pôdy uvedenej v prílohe č. 1 (medzi iným aj podiel o veľkosti X/X k parcele K.-Z. Č.. XXXX evidovanej na LV č. XXXX, k. ú. W. E.) o celkovej výmere X,XXXX ha, a to na dobu neurčitú.

Dňa 28.12.2010 podpísal J. K. listinu označenú ako „Súhlas s užívaním pozemkov“, v ktorej bolo uvedené, že súhlasí s užívaním parc. č. XXXX, k. ú. W. E., ktorej je spoluvlastníkom v podiele o veľkosti X/X odporcom.

Svedok J.. B. R. vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 09.12.2014 uviedol, že pracuje u odporcu ako agronóm od samotného počiatku jeho vzniku a fungovania. Ďalej svedok uviedol, že v roku 2012 sa na pozemkoch navrhovateľky nepáslu kravy odporcu. Tieto pozemky v lokalite K., ako aj v lokalite A., odporca vyčleňoval z užívania elektrickým ohradníkom. Kravy majú zamedzený prístup na tieto pozemky. Špeciálne na tieto lokality si dávajú veľký pozor a vždy zamestnancom, ktorí idú robiť oplotky, prikazujú, aby tieto pozemky navrhovateľky vyčlenili elektrickým ohradníkom. Pred tým, ako vpúšťajú kravy do týchto elektrických oplotkov osobne on alebo konateľ odporcu J.. K. skontrolujú, či je všetko, ako má byť. Okrem toho 3 krát denne kontrolujú, či je všetko v poriadku, takže k nejakému úniku kráv na pozemky navrhovateľky nemôže dôjsť. Na otázku zástupcu navrhovateľky svedok uviedol, že sa kravy odporcu páslu v lokalite K. a A.. Ohľadom kosby a mulčovania v uvedených lokalitách svedok uviedol, že na jar tam idú kravy odporcu na dva týždne, pričom po vypasení sa nedopasky mulčujú a potom sa tam vracajú na jeseň. K otázke, či má odporca nájomné zmluvy alebo súhlasy na užívanie na ostatné pozemky v týchto lokalitách od ich vlastníkov, svedok uviedol, že odporca má nájomné zmluvy s niektorými z vlastníkov a zmluvu so Slovenským pozemkovým fondom za neznámych vlastníkov. K otázke, ako odporca zistil hranice sporných pozemkov navrhovateľky v týchto lokalitách v roku 2012, svedok uviedol, že sám Q. K. im zaslal mailom, že od ním vysadených stromov koľko metrov hore, dole, doprava a doľava má on údajne svoje pozemky, ktoré si sám vytýčil. Sám však tieto pozemky v teréne nemá vytýčené, pričom pozemky sa nachádzajú v bloku a ani k nim nie je prístup z cesty. Ďalej svedok uviedol, že na sporné pozemky navrhovateľky nemá odporca vytyčovací náčrt, ale vedľa, ako má Q. K. vysadené stromy a podľa toho sa riadia. K otázke, akým spôsobom boli pozemky oplotené pri pasení kráv a ako sa postupovalo pri mulčovaní, svedok uviedol, že pri pasení boli pozemky oplotené elektrickým ohradníkom, pričom išlo o kolíky a na týchto bola natihnutá cievka, v ktorej bol elektrický prúd napájaný z batérie a pri mulčovaní on osobne ukázal traktoristovi, kadiaľ má ísť.

Dňa 07.03.2013 vydalo OO PZ, Žilina - východ pod zn. ORP-P-177/OPP-V-2013 potvrdenie, že dňa 07.03.2013 o 10.15 hod. sa na OO PZ, Žilina - východ dostavil Q. K., ktorý oznámil priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. - neoprávnené

užívanie pozemku parc. KN č. XXXX, ktorý sa nachádza v k. ú. W. E., lokalita A. v nezistený deň v mesiaci september 2012.

Pokiaľ navrhovateľka podaním svojho zástupcu doručeným súdu dňa 01.12.2014 žiadala v rámci dokazovania vypočuť ako svedkov príslušníkov PZ, ktorí bol v mesiaci september 2012 účastní pri ohliadke miesta priestupku - bezprávného užívania cudzieho pozemku na lokalite A. v W. E., a to z dôvodu, že v spise OO PZ, Žilina - východ spis. zn. ORP-P-177/OPP-V-2013 sa nenachádza zápisnica z výjazdu hliadky PZ na uvedené miesto zo septembra 2012 (táto skutočnosť vyplýva z fotokópie uvedeného spisu ako sa táto nachádza v spise na č. l. 83 až 105), súd konštatuje, že z uvedeného spisu nevyplýva vôbec skutočnosť, že by na miesto samé v septembri 2012 bola vôbec vyslaná a na mieste samom prítomná hliadka PZ. Preto objektívne nebolo možné tento dôkaz navrhovaný navrhovateľkou vykonať.

Podľa ust. § 137 ods. 1 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

Podľa ust. § 451 ods. 1 OZ v znení zákona č. 509/1991 Z. z. účinnom od 01.01.1992, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ust. § 451 ods. 2 OZ v znení zákona č. 509/1991 Z. z. účinnom od 01.01.1992, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ust. § 456 OZ v znení zákona č. 509/1991 Z. z. účinnom od 01.01.1992, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa ust. § 458 ods. 1 OZ v znení zákona č. 509/1991 Z. z. účinnom od 01.01.1992, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa ust. § 79 ods. 1 zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok v platnom znení (ďalej len „O.s.p.“), konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Podľa ust. § 101 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľka si tak návrhom na začatie konania uplatnila voči odporcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 OZ, t. j. na poskytnutie peňažnej náhrady vo výške 12.601,88 eur, ktoré vzniklo odporcovi tým, že neoprávnene (bez právneho dôvodu) užíval pozemkové nehnuteľnosti: parc. K.-Z. Č.. XXXX a K.-Z. Č.. XXXX, k. ú. W. E. v jej vlastníctve (resp. spoluvlastníctve), a to konkrétne, že na týchto v období od 01.01.2012 do 31.12.2012 (ďalej tiež „rozhodné obdobie“) pásol hovädzí dobytok a vykonával kosenie, mulčovanie trvalého trávneho porastu.

Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný majetkový prospech vrátiť. Predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasl. OZ je, že jednému z účastníkov sa dostalo majetkovej hodnoty (reálne došlo ku zvýšeniu aktív jeho majetkového stavu), alebo u neho nedošlo k nezmenšeniu majetku, hoci sa zmenšil mal (napr. ak za neho plnil niekto iný), a to na úkor toho, koho majetkový stav sa tým znížil, prípadne nedošlo k jeho očakávanému rozmnoženiu. Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ku ktorému dochádza tým, že jednému z účastníkov sa dostalo majetkovej hodnoty plnením, ku ktorému v dobe jeho

poskytnutia neexistoval žiadny právom stanovený dôvod, ktorým môže byť napr. dohoda účastníkov, povinnosť plynúca zo zákona, či z rozhodnutia a pod. Ide teda o prípady, v ktorých právny dôvod v čase plnenia vôbec neexistoval. K získaniu bezdôvodného obohatenia v tomto prípade dochádza okamihom prijatia plnenia.

Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ sa týka navrhovateľkou tvrdeného konania odporcu spočívajúceho v kosení, mulčovaní trávneho porastu na dotknutých pozemkových nehnuteľnostiach v jej vlastníctve (spoluvlastníctve), aj keby navrhovateľka preukázala takéto konanie odporcu v rozhodnom období, je možné konštatovať, že je nemožné, aby došlo týmto konaním odporcu k jeho bezdôvodnému obohacovaniu sa. Odporca sa nemohol obohatiť tým, ak by vykonal údržbu pozemku navrhovateľky či kosením alebo mulčovaním, a to už len z toho samotného dôvodu, že touto činnosťou odporcu nedošlo na jeho strane k majetkovému prospachu spočívajúcemu vo zvýšení jeho aktív (k akémukoľvek majetkovému prírastku), resp. že u odporcu z tohto dôvodu nedošlo k zmenšeniu jeho majetku, ktoré by bez tejto činnosti bolo nastalo. Uvedeným konaním by nanajvýš ten, kto vykonal kosbu alebo mulčovanie mohol teoreticky vlastníkovi pozemku spôsobiť škodu. Nárok na náhradu akejkoľvek škody nebol navrhovateľkou uplatnený (skutkovo vymedzený), pričom súd je v zmysle ust. § 153 ods. 2 O.s.p. návrhom na začatie konania vrátane jeho skutkového vymedzenia (opisu rozhodujúcich skutočností) viazaný, a preto sa ani možnosťou existencie vzniku takéhoto nároku na strane navrhovateľky vecne nezaoberal.

Z vyššie cit. zákonných ustanovení O.s.p. vyplýva, že občiansko-právne konanie je ovládané zásadou prejednávajúcou, ktorú je treba chápať tak, že tvrdiť rozhodné skutočnosti a navrhovať o nich dôkazy je zásadne povinnosťou účastníkov konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Okrem povinnosti tvrdenia podľa ust. § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p. majú účastníci dôkaznú povinnosť, t.j. povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich vlastných tvrdení. Dôkazné bremeno ako inštitút procesného práva zaťažuje toho účastníka, v koho záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva, účastníkom tvrdená, bola v konaní i preukázaná v tom zmysle, aby ju súd uznal za pravdivú. Nesplnenie tejto povinnosti je pravidelne sankcionované rozhodnutím, ktoré vyznieva nepriaznivo pre účastníka, ktorý tzv. dôkazné bremeno neunesol. Dôsledkom neunesenia dôkazného bremena je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje toho účastníka, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno a ktorý sa dostal do dôkaznej núdze (neponúkol alebo nevedel ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti). Dôkazné bremeno síce postihuje účastníkov konania, ale obsah tohto procesného bremena má aj ďalší význam. Tento význam sa spája s procesnou situáciou v spore, v ktorom je isté, napriek všetkým vo veci vykonaným dôkazom, že skutkový stav zostane neobjasnený. Nezistenie potrebného skutkového stavu nemôže viesť k tomu, že súd odmietne rozhodnúť vo veci samej. Inštitút dôkazného bremena dovoľuje a ukladá súdu meritórne rozhodnúť aj v takomto prípade. Neobjasnené skutkové okolnosti sa považujú za nedokázané, resp. za vyvrátené. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti.

Z hľadiska úspešného uplatňovania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v sporovom konaní je tak potrebné, aby navrhovateľ preukázal, že žalovaný subjekt je pasívne vecne legitimovaný v takomto konaní.

Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva. Prípadný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že podľa hmotnoprávných ustanovení nie je žalovaný subjektom tvrdenej povinnosti a žaloba proti nemu nemôže byť preto úspešná.

Kto je v rámci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie pasívne legitimovaný, vyplýva z cit. ust. § 451 OZ. Je ním ten, koho majetok sa na úkor druhého neoprávnene zväčšil alebo u koho nedošlo k zmenšeniu majetku, hoci k tomu malo v súlade s právom dôjsť.

Aktívne legitimovaným subjektom k uplatneniu práva z zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie (§ 456 OZ) je ten, na koho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané.

Dôkazné bremeno v danom prípade zaťažovalo navrhovateľku, ktorá tak bola povinná preukázať neoprávnené užívanie pozemkových nehnuteľností: parc. K.-Z. Č.. XXXX a K.-Z. Č.. XXXX, k. ú. W. E. odporcom formou pasenia hovädzieho dobytku v období od 01.01.2012 do 31.12.2012, za ktoré žiadala vydať od odporcu bezdôvodné obohatenie, nie len takúto skutočnosť tvrdiť, keď navyše odporca užívanie jej sporných nehnuteľností v tomto období popieral, s poukázaním na to, že v rozhodnom období nehnuteľnosti [resp. u parc. K.-Z. Č.. XXXX nad výmeru zodpovedajúcu podielom spoluvlastníkov Z. B., s ktorou mal uzavretú nájomnú zmluvu a J. K., ktorý dňa 28.12.2010 vyjadril svoj súhlas s

užívaním tejto parcely v rozsahu jeho podielu; v tomto kontexte súd poukazuje pri v rozhodnom čase totožnej právnej úprave podielového spoluvlastníctva a bezdôvodného obohatenia v SR a ČR na rozsudky Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 25 Cdo 2626/99 zo dňa 22.02.2001, 22 Cdo 2624/2003 zo dňa 28.04.2004, 33 Odo 778/2005 zo dňa 24.01.2007 a spis. zn. 33Odo 103/2006 zo dňa 27.03.2008, z ktorých vyplýva právny záver, že v prípade, ak spoluvlastník neužíva (nemôže užívať) spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu bez toho, že by medzi ním a druhým spoluvlastníkom bola uzatvorená nájomná alebo iná zmluva, spočíva obohatenie druhého spoluvlastníka v užívaní väčšieho rozsahu predmetu spoluvlastníctva (ako ktorý zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu); z uvedeného možno dovodiť, že pokiaľ súhlasili Z. B. a J. K. s tým, aby odporca užíval pozemok parc. K.-Z. Č.. XXXX v rozsahu zodpovedajúcom ich spoluvlastníckym podielom, nemohlo dôjsť zo strany odporcu užívaním tohto pozemku v rozsahu zodpovedajúcom ich spoluvlastníckym podielom k bezdôvodnému obohateniu na úkor navrhovateľky] neužíval, pričom rešpektoval vymedzenie pozemkov Q. K. (právnym predchodcom navrhovateľky). Od odporcu nebolo možné požadovať, aby preukazoval negatívnu skutočnosť, t. j. že dotknuté pozemky v rozhodnom období neužíval (resp. u parc. K.-Z. Č.. XXXX neužíval nad rozsah výmery zodpovedajúcej podielom spoluvlastníkov Z. B. a J. K.), ako sa v podstate snažil argumentovať zástupca navrhovateľky a prenášať tak dôkazné bremeno na odporcu. Zástupca navrhovateľky napríklad argumentoval tým, že odporca mal preukázať, že pozemky vo vlastníctve navrhovateľky mal ohradené elektrickými ohradníkmi, pričom podľa jeho názoru odporca tieto svoje tvrdenia skutkové nepreukázal, z čoho zástupca navrhovateľky dovodil preukázanie skutkových tvrdení navrhovateľky, že na pozemkoch v jej vlastníctve (resp. spoluvlastníctve) sa dobytok odporcu v rozhodnom období pásol. Súd však poukazuje na to, že samotný svedok navrhovaný navrhovateľom J.. B. R. vo svojej výpovedi potvrdil skutkové tvrdenia odporcu, že odporca v rozhodnom období ohradil pozemky vo vlastníctve navrhovateľky tak, aby na ne neprenikal jeho dobytok. Odhliadnuc od preukázania tohto skutkového tvrdenia odporcu, súd považuje za potrebné uviesť, že neexistencia elektrického ohradníka sama osebe bezpochybne nepreukazuje skutkové tvrdenie navrhovateľky, že sa na pozemkoch v jej vlastníctve (resp. spoluvlastníctve) pásol dobytok odporcu.

Ako už súd vyššie uviedol, bolo tak na navrhovateľke, aby neoprávnené užívanie dotknutých pozemkov v jej vlastníctve (resp. spoluvlastníctve) odporcom preukázala a na preukázanie týchto skutkových tvrdení označila dôkazy. Súd však konštatuje, že navrhovateľka v konaní neprodukovala dôkazy, ktoré by jej skutkové tvrdenia o ňou tvrdenom spôsobe neoprávneného užívania dotknutých pozemkov odporcom preukázali. Preto z tohto dôvodu súd musel návrh pre neunesenie dôkazného bremena navrhovateľkou bez ďalšieho zamietnuť.

Podľa ust. § 151 ods. 3 O.s.p., v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd o trovách konania rozhodol podľa ust. § 151 ods. 3 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O.s.p.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.